

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-14
Reg.nr 641-933-10

Yttrande över Högskolan i Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda förskollärarexamen

Högskoleverket föreslår att ansökan från Högskolan Jönköping om tillstånd att utfärda förskollärarexamen avslås.

Ansökan och ärendets hantering

Högskolan Jönköping har ansökt hos regeringen om tillstånd att utfärda förskollärarexamen. Högskoleverket har anmodats att avge ett yttrande om ansökan.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor Anders Arnqvist, Karlstads universitet (ordförande); försteamanuensis Gerd Abrahamsen, Universitetet i Stavanger; professor Maj Asplund-Carlsson, Högskolan Väst; dr. Gudrun Hardardottir, forskningsförskolan Adalthing; universitetslektor Ewa Ivarsson-Jansson, Mittuniversitetet; professor Jan Kampmann, Roskilde universitet; professor Marita Lindahl, Åbo akademi; lärarstuderande Nadia Moberg, Örebro universitet; lärarstuderande Katarina Nilsson, Umeå universitet; universitetslektor Kajsa Ohrlander, Stockholms universitet; förstelektor Ann-Merete Otterstad, Högskolan i Oslo; docent Pia Williams, Göteborgs universitet samt lektor Peter Østergaard-Andersen, Köpenhamns universitet.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 12 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning att Högskolan i Jönköping inte har förutsättningar att ge forskollärarytbildning med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Högskoleverkets ställningstagande

Högskoleverket föreslår att Högskolan Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda forskollärarytexamen avslås.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredaren Loulou von Ravensberg och projekthandläggare Robert Östberg deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Högskolan i Jönköping
Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Vi bedömer att antalet lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Den vetenskapliga kompetensen i förskollärarytbildningen är dock otillfredsställande. Utbildningen bärs till stor del upp av adjunkter. Flera lärare har förskollärarexamen. Lärarsammansättningen med avseende på vetenskaplig kompetens och professionserfarenhet är inte tillfredsställande. De lärare som är tänkta att undervisa i den utbildningsvetenskapliga kärnan uppvisar allmän didaktisk kompetens såväl som kompetens inom kärnan. Men de särskilda kunskaper som krävs för att kunna undervisa inom förskollärarytbildning är inte tillfredsställande. De praktiska och estetiska ämnena är endast i begränsad utsträckning tillgodosedda. Under intervjuerna framkom att det finns möjligheter till kompetensutveckling för lärarna.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärarresurs inte är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Utbildningen ges, till viss del, i en forskande, utvecklande miljö. Den forskning som bedrivs inom ramen för forskningsplattformarna kan sägas vara relevant för lärarutbildningen som helhet men forskningen inom förskolefältet är svag. Den tänkta förskollärarytbildningens möjligheter att ge studenterna förutsättningar att utveckla ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt är därmed otillräckliga.

Inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen redovisar man ett väl utbyggt samarbete med regionen. Högskolan har en fungerande organisation för den verksamhetsförlagda utbildningen. Högskolan som har omfattande internationell verksamhet redovisar avtal med många partneruniversitet i flera länder. Det är dock oklart i vilken utsträckning dessa möjligheter kan komma förskollärarytbildningen tillgodo.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö inte är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är oklar, i behov av fortsatt bearbetning. Det saknas en överensstämmelse mellan utbildningsplan och kursplaner. Med undantag av de

inledande kurserna i utbildningsvetenskap, är kursplanerna inte tillräckliga med avseende på lärandemål och förväntade studieresultat.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Undervisning, kurslitteratur och examinationsformer finns delvis framskrivna i kursplanerna. Men progressionen mellan kurserna är otydlig. Vid intervjun framkom att det finns många tankar kring den professionella och den vetenskapliga progressionen men dessa är inte tydligt framskrivna i kursplanerna. Det saknas också dokumenterade krav för examinationer. Högskolan erbjuder utbildning för handledare.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Det finns centralt fastställda riktlinjer för undervisning och examination. Högskolan presenterar ett förslag till modell för hur säkring av examensmålen ska genomföras. Modellen bygger på en programnämnd med ansvar för ett eller flera lärarprogram samt utbildningsledare med operativt ansvar. Beslut om nämndernas ansvarsområde har ännu inte fattats. Högskolan visar också en matris för säkring av examensmålen och i vilka kurser de olika examensmålen behandlas och examineras. Vi anser sammantaget att högskolan har visat att det finns säkringssystem och organisation för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen i förskollärarytbildningen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

På grund av bland annat att aspekten lärarresurs inte är tillfredsställande så är vår samlade bedömning att Högskolan i Jönköping inte har förutsättningar att ge förskollärarytbildning med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar att ansökan avslås.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstill- ståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärraresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnesområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.